

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **pplk. Ing. V. R.**, zast. JUDr. Vladimírem Vaňkem, advokátem, se sídlem Karlovo náměstí 28/559, Praha 2, proti žalovanému: **policejní prezident Policie České republiky**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2007, č. j. 9 Ca 276/2007 - 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 20. 12. 2007, č. j. 9 Ca 276/2007 - 30, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2007, č. 600, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí náměstka policejního prezidenta ve věcech kázeňských ze dne 28. 2. 2007, č. 2, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání kázeňského přestupku pro porušení základních povinností policisty uvedených v § 45 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“). Žalobce nedodržel služební kázeň vymezenou ustanovením § 46 odst. 1 téhož zákona, neboť nesplnil rozkaz vedoucího skupiny krizového řízení a bezpečnostní ochrany objektů Policejního prezidia České republiky ze dne 16. 1. 2007, ukládající mu úkol předložit do konce pracovní doby dne 18. 1. 2007 vedoucímu skupiny heslo od přiděleného PC v zalepené obálce. Proto mu náměstek policejního prezidenta uložil kázeňský trest „písemné napomenutí“.

V odůvodnění předmětného usnesení Městský soud v Praze uvedl, že podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru účastník může podat žalobu u soudu proti rozhodnutí,

kteře bylo vydáno v řízení podle tohoto zákona, do 60 dnů od právní moci rozhodnutí. Žalobou napadené rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením do vlastních rukou dne 21. 6. 2007 a téhož dne nabylo právní moci, žalobce podal žalobu u soudu dne 21. 8. 2007. Posledním dnem lhůty pro podání žaloby však podle soudu byl den 20. 8. 2007, žalobce tedy nepodal žalobu v zákonné lhůtě. Lhůta k podání žaloby marně uplynula, a Městský soud v Praze proto podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítl jako opožděně podanou. Soud doplnil, že zmeškání lhůty nelze prominout.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost. Namítal, že napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze je nezákonné, neboť mu odmítá přístup k jeho právu na spravedlivé projednání věci nezávislým soudem ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a diskriminuje jej u správního soudu jako příslušníka bezpečnostního sboru. Nezákonnost spatřoval v tom, že Městský soud v Praze neaplikoval ustanovení mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána. Stěžovatel označil existenci dvou rozdílných lhůt pro podání žaloby - dva měsíce a 60 dnů - za nepochybnou chybu zákonodárce a nesystémový zásah do právního řádu České republiky. Zdůraznil, že lhůty jsou v podstatě shodné, liší se pouze podle kalendářních měsíců. Stěžovatel poukázal na absenci poučovací povinnosti služebního orgánu o možnosti podat žalobu a konstatoval, že poučovací zásada je standardní v trestním a občanskoprávním řízení, jen ve správním soudnictví chybí. Městský soud v Praze, který odmítl žalobu, nepostupoval v souladu se zásadou práva stěžovatele na spravedlivý proces a spokojil se s existencí popsané legislativní chyby, která bez jakýchkoliv zákonných opodstatněných důvodů vede k omezení lidských práv a svobod příslušníků bezpečnostních sborů, uvedených v čl. 44 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel uzavřel, že soud rozhodl nezákonně, neboť nepostupoval podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky, podle kterého dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu k rozhodnutí a řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu přeruší. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení a rozhodnutí. Stěžovatel dále navrhl, aby Nejvyšší správní soud vyslovil závazný právní názor, jímž Městský soud v Praze zaváže k podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení lhůty 60 dnů, uvedené v § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s napadeným usnesením a doplnil, že lhůta podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru je speciální vůči ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s., které stanoví obecnou lhůtu k podání žaloby 2 měsíce pouze pro případy, kdy zvláštní zákon nestanoví lhůtu jinou. Stěžovatel se tedy nemůže obecné lhůty dovolávat, i když její časový rozdíl od speciální lhůty je nepatrný. Žalovaný označil tvrzení stěžovatele o zásahu do jeho práva na spravedlivý proces za účelové a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti se stěžovatel dovolává důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2007, č. 600, bylo stěžovateli doručeno dne 21. 6. 2007 a téhož dne

nabylo právní moci. V soudním spisu je založena žaloba, která byla u Městského soudu v Praze podána faxem dne 21. 8. 2007 a dne 22. 8. 2007 doplněna doložením originálu.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu posoudil Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.

Podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru účastník může podat žalobu u soudu proti rozhodnutí, které bylo vydáno v řízení podle tohoto zákona, do 60 dnů od právní moci rozhodnutí.

Městský soud v Praze postupoval správně, pokud porovnal znění ustanovení § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru a ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. z hlediska stanovení lhůty k podání žaloby a dospěl k závěru, že v projednávané věci se uplatní lhůta stanovená v zákoně o služebním poměru.

Nejvyšší správní soud se s uvedeným závěrem Městského soudu v Praze plně ztotožňuje. Lhůta k podání žaloby do 60 dnů od právní moci rozhodnutí podle § 196 odst. 1 citovaného zákona je zákonnou výjimkou (*lex specialis*) k obecné právní úpravě lhůt k podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Dovětkem „*nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou*“ je zvolena konstrukce předmětného ustanovení, jako právní úpravy obecné (*lex generalis*).

V daném případě proto musela být žaloba podána do 60 dnů od nabytí právní moci napadeného rozhodnutí žalovaného. Obecné lhůty se úspěšně dovolávat nelze, neboť byla splněna podmínka vyjádřená v hypotéze § 72 odst. 1 in fine s. ř. s. v podobě existence zvláštního zákona, neboli zákona o služebním poměru a jeho ustanovení § 196 odst. 1. Napadené rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 21. 6. 2007 a podle § 196 odst. 1 citovaného zákona bylo možné podat žalobu ve lhůtě do 60 dnů od tohoto okamžiku.

Podle § 211 odst. 1 téhož zákona lhůta určená podle dní počíná dnem, který následuje po události, jež je rozhodující pro její počátek. Jedná se obecné pravidlo počítání začátku a konce běhu lhůt, které je stejné jak v zákoně o služebním poměru, tak v soudní řádě správním (§ 40 odst. 1).

Ze shora uvedeného jednoznačně vyplývá, že posledním dnem lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2007, č. 600, bylo pondělí 20. 8. 2007. Stěžovatel však podal žalobu u Městského soudu v Praze faxem až dne 21. 8. 2007, tedy po marném uplynutí zvláštní lhůty stanovené § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že za stavu, kdy obecná právní úprava obsažená v § 72 odst. 1 s. ř. s. stanoví dvouměsíční lhůtu počínající od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, přičemž sama počítá s možností existence lhůty jiné, obsažené v dalším zákoně, je třeba s ohledem na pravidlo *lex specialis derogat legi generali* dát při aplikaci přednost zvláštní právní úpravě. V tomto případě to byl zákon o služebním poměru a jeho ustanovení § 196 odst. 1, které stanovilo lhůtu k podání žaloby v délce 60 dnů od právní moci rozhodnutí.

Ke stejným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 2. 4. 2008, č. j. 3 Ads 27/2008 - 72, www.nssoud.cz, kde rovněž přezkoumával usnesení, jímž soud pro opožděnost odmítl žalobu podanou ve lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s., avšak po uplynutí lhůty podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru.

Namítá-li stěžovatel, že Městský soud v Praze odmítnutím žaloby porušil jeho právo na spravedlivý proces, vyjádřené v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Nejvyšší správní soud nemůže této námitce přisvědčit. Zmíněný článek zaručuje každému právo na spravedlivé a veřejné projednání jeho záležitosti nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, ovšem při splnění zákonem daných podmínek řízení, mezi které patří i včasné podání žaloby. Rozhodně tedy není v rozporu s čl. 6 odst. 1 této úmluvy, odmítne-li soud věcně projednat opožděnou žalobu. Podobně i Listina základních práv a svobod v čl. 36 odst. 4 ve vztahu k právu na soudní ochranu stanovuje, že podmínky a podrobnosti (tj. i procesní pravidla) upravuje zákon.

K namítané diskriminaci příslušníků bezpečnostních sborů Nejvyšší správní soud podotýká, že lhůta k podání žaloby 60 dnů od právní moci rozhodnutí (§ 196 odst. 1 zákona o služebním poměru) platí shodně pro všechny subjekty, které podávají žaloby proti rozhodnutím vydaným v řízení podle tohoto zákona. Pro jiná žalobní řízení se na příslušníky bezpečnostních sborů vztahují stejné lhůty jako na ostatní účastníky soudních řízení.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že jinou než obecnou dvouměsíční lhůtu k podání žaloby obsahuje řada dalších předpisů (např. zákon č. 325/1999 Sb., o azylu stanoví lhůtu k podání žaloby dokonce jen 7 nebo 14 dnů od doručení rozhodnutí, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky lhůtu 10, resp. 30 dnů, předchozí zákon o služebním poměru, tj. zákon č. 186/1992 Sb., stanovil lhůtu k podání žaloby 30 dnů od právní moci rozhodnutí).

Ve stanovení speciální lhůty k podání žaloby proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nemůže být spatřována diskriminace.

Stěžovateli lze přisvědčit, že není příliš logické stanovit speciální lhůtu 60 dnů od právní moci rozhodnutí ve vztahu k obecné lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí. Nejvyšší správní soud však vzhledem k výše uvedenému neshledal, že by takto odlišně stanovená lhůta byla v rozporu s ústavním pořádkem České republiky. Důvod pro předložení návrhu na zrušení příslušného ustanovení Ústavnímu soudu tedy nebyl dán, proto k tomuto kroku Nejvyšší správní soud nepřistoupil a nemůže to vytýkat ani Městskému soudu v Praze, natož jej k tomu zavazovat.

K námitce neexistence poučovací povinnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na obecnou právní zásadu, že *neznalost zákona neomlouvá*. Správní orgány jsou povinny poučovat účastníky řízení o opravných prostředcích v rámci správního řízení, ovšem nikoliv o možnosti podat žalobu proti správnímu rozhodnutí, která již stojí mimo správní řízení. Stěžovatelem zmiňovaná poučovací povinnost soudů v občanskoprávním i trestním řízení se pochopitelně uplatňuje i ve správním soudnictví, jedná se však o poučení o právech a povinnostech v řízení před soudem, nikoliv o právech a povinnostech před zahájením soudního řízení. Soud nemůže před prvním úkonem vůči němu učiněným tušit, že účastník správního řízení hodlá správní rozhodnutí napadnout žalobou, tedy jej ani nemůže poučit o lhůtě pro podání žaloby.

S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud v Praze postupoval v souladu se zákonem a nijak nepochybil, když opožděnou žalobu, za situace,

kdy zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout (§ 72 odst. 4 s. ř. s.), odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitky důvodnými, kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyl prokázán, a proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2007, č. j. 9 Ca 276/2007 - 30, jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stádiu řízení žádné náklady nad rámec plnění běžné úřední povinnosti nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu